

ע"פ 3657/23 - יואל יצחק כהן נגד מדינת ישראל, פלונית

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים פלייליים

ע"פ 3657/23

לפני:

כבוד הנשיאה א' חיות
כבוד השופט י' עמית
כבוד השופט ח' כבוב

המערער:

יואל יצחק כהן

נ ג ד

המשיבות:

1. מדינת ישראל
2. פלונית

ערעור על גזר דינו של בית המשפט המחוזי בתל אביב-
יפו בתפ"ח 10143-04-22 מיום 28.03.2023, שניתן
על ידי כבוד הנשיא ג' נויטל והשופטות ט' חיימוביץ ו-ל'
ביבי

תאריך הישיבה:

י"ג באב התשפ"ג (31.07.2023)

בשם המערער:

עו"ד איתי כהן; עו"ד שלמה חדד

בשם משיבה 1:

עו"ד עינת גדעוני

בשם משיבה 2:

בעצמה

בשם שירות המבחן למבוגרים:

עו"ס סיון קוריס

פסק-דין

השופט ח' כבוב:

עמוד 1

1. לפנינו ערעור על גזר דינו של בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו (כבוד הנשיא ג' נויטל, והשופטות ט' חיימוביץ ו-ל' ביבי) מיום 28.03.2023 בתפ"ח 10143-04-22, בגדרו הושתו על המערער עונשים כמפורט להלן: 8.5 שנות מאסר בפועל, שיימנו מיום מעצרו בתאריך 27.03.2022; 18 חודשי מאסר על תנאי, לבל יעבור במשך 3 שנים מיום שחרורו מהמאסר, עבירת מין מסוג פשע, לרבות ניסיון לביצוע עבירות אלו; 9 חודשי מאסר על תנאי, לבל יעבור במשך 3 שנים מיום שחרורו מהמאסר, עבירת מין מסוג עוון, לרבות ניסיון; ופיצוי בסך של 50,000 ש"ח למשיבה 2 (להלן: המתלוננת).

עיקר העובדות וגזר הדין מושא הערעור

2. ביום 23.11.2022 הורשע המערער, על יסוד הודייתו בעובדות כתב אישום מתוקן, אותו ערכו הצדדים במסגרת הסדר טיעון שלא כלל הסכמה לעונש ואשר הושג בתום הליך גישור, בעבירות כדלהלן: מעשה סדום בנסיבות מחמירות בקטינה שטרם מלאו לה 16 שנים ושלא בהסכמה חופשית, לפי סעיף 347(ב) בנסיבות סעיף 345(ב)(1) וסעיף 345(א)(1) לחוק העונשין התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין); וריבוי עבירות של מעשה מגונה בנסיבות מחמירות בקטינה שטרם מלאו לה 16 שנים ושלא בהסכמה חופשית, לפי סעיף 348(ב) בנסיבות סעיף 345(ב)(1) וסעיף 345(א)(1) לחוק העונשין. לשם שלמות התמונה יוער, כי במסגרת הסדר הטיעון הפקיד המערער סך של 13,000 ש"ח בקופת בית המשפט לשם הבטחת פיצוי למתלוננת.

3. אלו, בתמצית, העובדות הצריכות לעניין:

מתחילת שנת 2018 לערך, ובהיותה בת כ-15.5 שנים, עבדה המתלוננת בתפקיד עוזרת מטפלת במעון לילדים והמערער עבד כאחראי תחזוקה באותו המעון. במשך תקופה, בת מספר חודשים, ביצע המערער במתלוננת שורה של מעשים מגונים ומעשה סדום. תחילה, בראשית חודש מאי 2018, או בסמוך לכך, נערכה מסיבה במעון בסופה המערער ניגש אל המתלוננת ששהתה באחת הכיתות ונגע בה מעל לבגדיה, מאזור הכתף אל הזרוע ומעל לחצאית, וזאת שלא בהסכמתה, לשם גירוי, סיפוק או ביזוי מיני. בשבועיים שלאחר מכן, הוסיף המערער לבצע במתלוננת, במספר הזדמנויות, מעשים שלא בהסכמתה, לשם גירוי, סיפוק או ביזוי מיני. בכלל זאת ניתן למנות מקרה בו המערער הורה למתלוננת לשבת על ברכיו, לאחוז בידו 'שלא יחטא' ולגעת בעזרת ידו בגופה מעל לבגדיה, והמתלוננת עשתה כן. ומקרה נוסף דומה שהתרחש בחדר הכביסה במעון, כאשר באותה הזדמנות נגע המערער גם באזור איבר מינה. בפעם אחרת, המערער ציווה על המתלוננת להגיע מביתה אל המשחקייה במעון; או אז, כיבה המערער את מצלמות האבטחה במשחקייה, והורה למתלוננת לגעת בבטנו וברגליו, מעל לבגדיו, והיא עשתה כן. יוער, כי בכל אותה תקופה, ועד לחופש ספטמבר 2018, לערך, המערער איים על המתלוננת שלא כדין במטרה להפחידה. עיקר האיומים נסובו על כך שאם לא תסור לרצונו הוא יספר להוריה ולחברותיה שהיא "יוצאת עם גבר". ועוד איומים ומניפולציות, דוגמת "אם את רוצה שלא יהיה לך חטא, אם את לא רוצה שיהיה לך עבירה"; "אני יודע איפה את גרה"; "אם את לא תבואי זה חבל לך, זה שווה לך"; "אני מכיר את אבא שלך, חבל שאני אספר לו מה את עושה".

לדאבון הלב, מעשי המערער הסלימו במהרה. בשלב מסוים, הורה המערער למתלוננת לבצע טבילה, תוך שציין בפניה, כי "כשגבר נוגע באישה שאם היא טובלת אז כאילו מותר לו לגעת בי כאילו לא יהיה לי עבירה"; בשל חששה מהמערער המתלוננת פעלה כדבריו. בתקופה שלאחר מכן המערער הורה למתלוננת, במספר הזדמנויות, להגיע לביתו ולמעון, ולאחר שוויידא כי אינה בנידה, ביצע בה את זממו. בתוך כך, המערער נגע בשדיה ובבטנה מתחת לבגדיה; נשכב על גופה, הזיז את בגדיה ואת חזייתה, מצץ בפיו את שדיה, ליקק את בטנה, נגע באיבר מינה מעל תחתוניה ובמקומות שונים בגופה ומיד לאחר כן הורה לה להסיר את תחתוניה, ומשעשתה כן נגע עם איבר מינו באיבר מינה ומצץ את שדיה; במקרה אחר הצמיד המערער את איבר מינו לגופה מעל בגדיה, ונגע בחוזקה באמצעות אצבעותיו באיבר מינה מעל בגדיה. כל זאת נעשה בשל חששה של המתלוננת מן המערער ושלא בהסכמתה.

במקרה אחד, שהתרחש במועד שאינו ידוע בין החודשים אוגוסט וספטמבר, הורה המערער למתלוננת להגיע לדירתו כשהיא מצוידת בפיג'מה. בהגיעה לדירה, שהמערער שהה בה לבדו באותה עת, פתח המערער את הדלת כשעל גופו מגבת המכסה את פלג גופו התחתון בלבד. המערער הורה למתלוננת להיכנס לחדר השינה, ולהחליף את בגדיה לפיג'מה, ובשל חששה ממנו המתלוננת עשתה כדברו. לאחר מכן המערער השכיב את המתלוננת על המיטה, כשפניה מופנות לעבר המזרן והורה לה לעבור לתנוחה של עמידה על ברכיה וידיה, הסיר את המגבת, הפשיל את תחתוניה של המתלוננת והחדיר את איבר מינו לפי הטבעת שלה, שלא בהסכמתה. לאחר מספר דקות הגיע המערער לפורקן על תחתוניה, ומיד הורה לה לזרוק את תחתוניה לפח האשפה. משהבחין כי המתלוננת בוכה, אמר לה המערער: "מה את בוכה? לא עשית כלום, את לא תכנסי לשום הריון, את לא צריכה להגיד להורים שלך".

4. על יסוד עובדות אלה, פנה בית המשפט המחוזי לגזירת דינו של המערער.

5. ראשית, פירט בית המשפט, ככל שניתן בנסיבות העניין, על אודות האמור בתסקיר נפגעת העבירה מיום 22.01.2023. ממנו עולה "תמונת נזק חמורה" נוכח הפגיעות, שהובילו לכדי "מצב נפשי מורכב" ולהיותה של נפגעת העבירה "כבויה ומנותקת מרגשותיה". בתוך כך הוטעם, כי נפגעת העבירה "מאובחנת כסובלת, בין היתר, מהפרעה פוסט-טראומתית. בגין מצבה הנפשי, [היא] מוכרת כנכה בשיעור של 100% על-ידי המוסד לביטוח לאומי", וכי "בחווייתה, [המערער] ניצל את מעמדו בקהילה ואת הערצתה כלפיו ולמעשה הטיל עליה את האחריות למעשיו. מאז ועד היום, [המתלוננת] תופסת עצמה כפגומה [...]". [המתלוננת] תיארה חוויה של אימה, של היעדר יכולת להמשיג ולעכל את אשר חוותה, ותחושת ניכור וגועל מגופה שלה. בשל הערצתה כלפי [המערער] ופער הגילים ביניהם [כעשרים שנה - ח' כ'] היא חששה לסרב לדרישותיו, ובשלב מסוים, כשהחלה לבטא התנגדות, הוא החל לאיים כי יחשוף את סודה כאישה חוטאת בפני הוריה. שנתה הפכה לטרופה ורוויית סיוטים ויקיצות פתאומיות ותכופות. היא הייתה שרויה באימה מצמיתה ותמידית שמהו מגופו של [המערער] נותר בגופה באופן קבוע, ועלול בכל עת לגרום לה להרות [...]]. שירות המבחן התרשם כי האלמנטים השונים שתוארו לעיל, משקפים תהליך הדרגתי ומתמשך של שליטה פסיכולוגית של [המערער] עליה". בנוסף צוין, כי לאחר חשיפת הפרשה המתלוננת ומשפחתה "חוו נידוי והכפשה וחלה החמרה במצבה. כוחה לא עמד לה והיא נשרה מהלימודים, ובשל החמרה במצבה אושפזה. משפחתה העתיקה את מקום מגוריה [...]]. לדברי שירות המבחן, השלכות הפגיעות על [המתלוננת] נוגעות בכל תחומי חייה. תחום נזק בולט בא לידי ביטוי בהפרעה שפיתחה".

6. אחר דברים אלה, בית המשפט עמד על עיקרי תסקיר שירות המבחן שנערך למערער, בציינו כי שירות המבחן מצא אצל המערער "עיוותי חשיבה, מזעור חומרת מעשיו, לצד ייחוס הסכמה, הדדיות והשלכת האחריות למעשיו על [המתלוננת] ועל כך שפיתתה אותו. לדבריו באותה עת לא היה מודע לכך כי מדובר בעבירות פליליות וכיום מבין זאת. מסר כי התנצל בפני [המתלוננת] על מעשיו, ביקש למנוע את עדותה בבית המשפט וביטא חרטה מילולית [...]]. יחד עם זאת, לדברי שירות המבחן בלט מדבריו כי נעדר אמפתיה כלפיה, נעדר הכרה בפגיעות המיניות שביצע בה ועסוק בעיקר בצרכיו ובמחיריה שהוא ובני משפחתו משלמים בשל מעצרו. שלל נזקקות טיפולית בתחום עבריינות המין אך ציין כי במידה ושירות המבחן יתרשם מנזקקות בתחום לא יתנגד לכך [...]". בנוסף צוין, כי לשיטת שירות המבחן, מאופן ביצוע העבירות ניתן ללמוד על "קיומם של דחפים מיניים מוגברים, העדר יכולות לוויסות והתנהלות הממוקדת בסיפוק דחפיו המיניים ואף אלימות מינית ללא כל התייחסות לעוצמתה והשלכותיה על [המתלוננת], כשלא ניתן לשלול קיומה של משיכה מינית לקטינות [...]". שירות המבחן התרשם גם כי למערער "יכולת שליטה ותמרון של סביבתו לצד יכולת הסתרה משמעותית לאורך זמן ואף תמרון הסביבה לאחר חשיפת מעשיו באופן שמלמד על היעדר רתיעה ומורא מסביבתו ומשמעות מעשיו במגזר החרדי לו משתייך ובאופן שאפשר לכאורה התנהלות פוגענית מתמשכת ויכול ללמד על סיכון למעשים דומים בעתיד. בנוסף, התרשם שירות המבחן מעמדה קורבנית וחוסר אמפתיה למצבה של הנפגעת וריכוז בצרכיו, תוך שנעדר הבנה לסיכון במצבו [...]".

אשר לגורמים הרלוונטיים לסיכויי השיקום, שירות המבחן נתן דעתו בין היתר "להיעדר הרשעות קודמות, הפסקת הפגיעות מיוזמתו, יכולתו להכיר, גם אם באופן ראשוני, בקיומה של התנהלות בעייתית בקשר לעבירות, היעדר אינדיקציה ליצירת קשר עם הקורבן מאז חשיפת מעשיו בפני בני משפחתו וכן הבנתו את המחירים שמשלם על מעשיו". סיכומו של דבר הובהר, כי שירות המבחן העריך שקיים סיכון להישנות התנהגות מינית פוגענית כלפי קטינות לרבות קטינות בנות משפחה. וכן - כי שירות המבחן לא בא בהמלצה שיקומית בעניינו של המערער משמדובר במקרה המצריך ענישה מוחשית.

7. זאת ועוד, בגזר דינו, הובאו גם דבריהם של שלושה עדי הגנה שנשמעו בבית המשפט לעניין העונש - ראש כולל שמכיר את המערער מזה שנים רבות; מכר שמתפלל עמו בבית הכנסת ומכיר אותו למעלה מעשר שנים; ורעייתו של המערער מזה כעשרים שנים. והביא את עיקרי דבריהם.

8. בנוסף על האמור עד כה, פירט בית המשפט המחוזי על אודות טיעוני הצדדים לעונש. בגדרם, מצד אחד, עתרה המדינה לקבוע מתחם הנע בין תריסר לחמש-עשרה שנות מאסר. זאת, תוך התבססות על פסיקה באירועים דומים לשיטתה, נוכח העובדה שמעשיו של המתלונן הובילו לפגיעה במתלוננת בכלל תחומי חייה; וכן בשל התנהלותו המניפולטיבית של המערער, אשר 'השיג' מעין שליטה פסיכולוגית על המתלוננת, בכדי להפוך אותה לכלי לסיפוק יצריו המיניים. אשר למיקומו של המערער בתוך המתחם, עתרה המדינה כי זה יהא בחלקו העליון, אך לא בקצה קצהו, משום שהמערער נעדר עבר פלילי ובשל החיסכון בזמן שיפוטי עקב הודייתו.

מצדו השני של המתרס, טען המערער כי מתחם העונש ההולם בעניינו כולל רכיב מאסר שנע בין שנתיים ומחצה לשש שנים, לכל היותר, וכן ביקש למקמו בתחתית המתחם. זאת, כנטען על-ידי המערער, משום שלקח אחריות מלאה על האמור בכתב האישום המתוקן, אחריות שהתבטאה גם בהפקדת 13,000 ש"ח לטובת פיצוי למתלוננת. עוד נטען, כי אין להשליך את כלל הקשיים שחוותה המתלוננת לפתחו; שכן אף מתסקיר נפגעת העבירה עולה, כי ישנם אירועים נוספים, בהם יש כדי להשליך על חייה. בנוסף, נטען כי הפסיקה אליה הפנתה המשיבה שונה בנסיבותיה, הן ביחס לעושה הן ביחס למעשה, מעניינו-שלו, ואין לגזור גזירה שווה מהעונשים המובאים שם. כן נטען באשר לנסיבות הקשורות במעשה ושאינן קשורות בעבירות אלא במערער, כמפורט בהרחבה בגזר הדין. בנוסף הובאו דברי המערער בבית המשפט.

יוער, כי בית המשפט מצא לנכון לקבוע מתחם ענישה אחד לעבירות כולן, שכן "מדובר בעבירות הקשורות זו בזו, והן חלק מאותה 'תכנית עבריינית' ולפי מבחן הקשר ההדוק שנקבע בפסיקה יש לראות בכלל העבירות שביצע הנאשם כ'אירוע אחד', גם לאור כך שהעבירות בוצעו כלפי מתלוננת אחת, באופן שחזר על עצמו מספר פעמים, בנסיבות דומות". כן יוער כי הן המערער הן המדינה טענו כי כך נכון לעשות בטיעוניהם לעונש.

9. לצורך קביעת המתחם בחן בית המשפט המחוזי, תחילה, את הערכים המוגנים שנפגעו, ובכללם הגנה על שלמות הגוף והנפש של קטינים בפרט וכן הזכות לכבוד, פרטיות ולאוטונומיה. אשר למידת הפגיעה בערכים בנסיבות העניין, נמצא, כי היא "משמעותית וקשה". בתוך כך, נתן בית משפט קמא דעתו לפסיקת בית משפט זה, שהדגישה את החומרה הגלומה בביצוע עבירות מין בכלל, ובפרט עת מדובר בעבירות המבוצעות נגד קטינים. בכל הנוגע לנסיבות ביצוע העבירה, התעמק בית המשפט בתכנון שקדם לביצוע העבירות, לרבות כיבוי מצלמות האבטחה במשחיקיה שבמעון, השימוש במניפולציות דתיות מתחומי הנידה והאיומים שנועדו להסתיר את מעשיו. בנוסף, נבחן הנזק שנגרם מביצוע העבירות, כפי שנלמד מתסקיר נפגעת העבירה המטלטל שתואר לעיל. בית המשפט אף נדרש, בפירוט, להתעללות והניצול המשמעותיים והקשים, כלשונו, שהיו כרוכים במעשי המערער, בשל "הניצול לרעה של כוחו ומעמדו". טרם פנה לבחינת מדיניות הענישה הנוהגת, הצביע בית המשפט גם על נסיבות נוספות הקשורות בביצוע העבירות; שיש לתת עליהן את הדעת; דוגמת ריבוי המקרים ומשך התקופה בה בוצעו; פערים הגילים; ההיכרות המוקדמות בין השניים; מקום ביצוע העבירות וההסלמה המהירה במעשיו.

לאחר שהביא במניין שיקוליו את כל שתואר עד כה, ולאחר שבחן וערך הבחנות בין המקרה דנן למדיניות הענישה הנהוגה בפסיקה - העמיד בית המשפט המחוזי את מתחם העונש ההולם, בנסיבות דנן, בין שבע וחצי לתריסר שנות מאסר בפועל.

10. משנקבע מתחם העונש ההולם, פנה בית המשפט לנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירות לצורך קביעת עונשו של המערער בגדרי המתחם. בתוך כך, נתן בית המשפט דעתו לגילו ומצבו המשפחתי של המערער, ולפגיעה בבני משפחתו - אשתו וחמשת ילדיו הצעירים - עקב העונש הצפוי לו. זאת, בין היתר, משום שהמערער הוא המפרנס היחיד של המשפחה. בית המשפט אף התייחס לעברו הפלילי הנקי של המערער; וכן לאורח החיים הנורמטיבי שניהל המערער כל חייו, לרבות תרומתו לחברה לאורך השנים. כן נשקלו נטילת האחריות על מעשיו, מאמציו של המערער לחזור למוטב, וחלוף הזמן מעת ביצוע העבירות. בהמשך הובהר, כי אין במקרה דנן הצדקה לחרוג ממתחם העונש ההולם לחומרא או לקולא, וכי יש ליתן בכורה לתכלית של הרתעת היחיד והרבים מפני ביצוע עבירות מהסוג שביצע המערער.
11. לאחר שקילת מלוא השיקולים, מזה ומזה, הוטל על המערער עונש מאסר של 8.5 שנים, לצד ענישה נלווית כמפורט בפסקה 1 לעיל.

מכאן הערעור שלפנינו שנסוב על משך תקופת המאסר וגובה הפיצוי.

תמצית טענות כתב ערעור והדיון בנוכחות הצדדים

12. בכתב הערעור נטען כי בית המשפט המחוזי שגה עת גזר את דינו של המערער, וזאת הן ביחס למתחם העונש שנקבע, הן ביחס לעונשו הקונקרטי - שכן, 'התוצאה הנכונה' הייתה צריכה להיות, לשיטתו, 30 חודשי מאסר בפועל לכל היותר, בהתאם לפסיקה שהציג בטיעונו לעונש. בהקשר זה יוער, כי המערער הלן על כך ש"לא ברור כיצד ערך [בית משפט] קמא הבחנה, הקשה, והשוואה בין המקרים [עליהם הסתמך בגזר דינו - ח' כ'] אשר כולם הינם חמורים יותר מהמקרה שבענייננו". עוד נטען, כי בית המשפט טעה בקבעו "כי היה תכנון שקדם לביצוע העבירות שעה שמדובר במעשים ספונטניים, ללא מעשה מקדים או תכנית סדורה", כלשון כתב הערעור.

בנוסף, חזר המערער על טענתו, אותה העלה גם בפני בית המשפט קמא, לפיה בעברה של המתלוננת אירועים שגם לה השלכה על מצבה היום, ומשכך שגה בית המשפט המחוזי "אשר הטיל את מלוא האחריות על הנזק שנגרם למתלוננת על כתפי המערער". יתר על כן נטען, כי בית המשפט לא נתן משקל מספק לשיקולים לקולא שהוצגו על-ידו, ושגה עת לא שקל כלל לקולא את העובדה כי המתלוננת הייתה בעת האירועים כמעט בת 16, דהיינו 'על סף' הנסיבה המחמירה בהתאם לחוק העונשין. טרם חתימה נטען, בקיצור נמרץ, כי בית המשפט כלל לא התייחס לנסיבותיו האישיות של המערער, עת קבע את גובה הפיצוי בו הוא חויב לטובת המתלוננת; וזאת משהתעלם מהמצב הכלכלי הקשה בו הוא ומשפחתו שרויים מאז תחילת ההליך הפלילי.

13. בבוקר יום הדיון שנערך לפנינו ביום 31.07.2023, הוגשה לעיונו הערכת מסוכנות שנערכה על-ידי המרכז להערכת מסוכנות למערער. מהערכת המסוכנות מצטיירת תמונה עגומה באשר להבנת והפנמת המערער את חומרת מעשיו, והשתלשלות העניינים, זאת הגם שמעריכת המסוכנות העריכה את דרגת מסוכנותו של המערער כבינונית-נמוכה. כן עולה כי המערער עודנו אוחז בעמדות מרחיקות ומטשטשות בכל הנוגע לעבירות המין שביצע במתלוננת, שלוו באיומים ומניפולציות להם הוא התכחש, על השלכותיהם. למקרא ההערכה הצענו לבא-כוח המערער ליטול שהות קצרה, ולהיוועץ במרשו.

בתום ההפסקה, שב בא-כוח המערער לטיעונו, ובעיקרו של דבר חזר על שנטען בכתב הערעור. בתמצית, נטען כי מקרה זה הוא אחד מאותם מקרים חריגים, בהם נכון כי ערכאת הערעור תתערב בעונש שהוטל על-ידי הערכאה

14. אחרי דברי בא-כוח המערער, שמענו טענות מאת באת-כוח המדינה, שהלכה למעשה, סמכה ידה על מסקנת בית משפט קמא ודרך הילוכו, בציינה את חומרת המעשים לאור נסיבותיהם שפורטו בהרחבה לעיל. סיכומו של דבר, לעמדת המדינה, אין הצדקה להתערבות ערכאת הערעור בעונשו של המערער ודין הערעור להידחות.

15. זאת ועוד, בדיון זה שמענו גם את דבר נפגעת העבירה, שתיארה בפנינו, על אף הקושי שכרוך בכך, את מצבה המורכב, נפשית ופיזית, מאז קרות האירועים מושא ענייננו. די בכך שאציין כי מראה עיניים ומשמע אוזניים זעזעונו עד מאוד, וזאת חרף הפירוט הרב על אודות מצבה הקשה, כמפורט בתסקיר נפגעת העבירה שעיקרו הובא לעיל.

16. בתום השלמת הטיעונים ניתנה גם למערער הזדמנות לומר את דברו, וזה ניצל את ההזדמנות להתנצל ולהביע חרטה על מעשיו.

17. לאחר שקילת הדברים הודענו לבא-כוח המערער כי אין בכוונתנו להתערב בעונש שנגזר על מרשו, והצענו כי זה יחזור בו מערעורו. ברם, לאחר שנועץ במרשו, עמד בא-כוח המערער על זכותו לקבלת פסק דין מנומק בערעור, ומכאן - הכרעתנו.

דיון והכרעה

18. כפי שציינתי לא אחת, עבירות מין הן מהעבירות החמורות שבחוק העונשין, ולא בכדי. בעבירות אלו יש משום חילול הגוף וכבוד האדם, הפשטת האדם מאנושיותו ורמיסת האוטונומיה שלו. עברייני מין, משתמש בזולתו ככלי לסיפוק צרכיו ויצריו המיניים; הוא הופך אותו מסובייקט לאובייקט שתכלית קיומו מתמצית בריצוי צרכיו (ע"פ 3235/22 אללו נ' מדינת ישראל, פסקה 10 וההפניות שם (22.01.2023)). במקרים רבים, בפרט כשמדובר בקטינים, הפגיעות המיניות מובילות לצלקות עמוקות בנפש, אשר מוצאות ביטוי בפגיעה בתפקוד השוטף במסגרות החיים השונות. ברי כי העונש שנגזר בעבירות מין צריך לשקף את הסלידה ממעשים אלו.

19. כפי שצינו בתום הדיון שנערך לפנינו, לאחר שנתנו דעתנו לטענות הצדדים מזה ומזה, באנו לכלל מסקנה כי יש לדחות את הערער; וזאת מן הטעמים שיפורטו להלן.

20. בפתח הדברים יצוין כי ראיתי לנכון לדחות את הערעור על רכיב הפיצויים. זאת, הן לאור הכלל הנקוט לפיו ערכאת הערעור תיטה שלא להתערב בגובה הפיצויים שפסקה הערכאה הדיונית לטובת נפגעי עבירה, להוציא מקרים קיצוניים; הן לנוכח ההלכה לפיה אין מקום להתחשב ביכולותיו הכלכליות של הנאשם בעת קביעת שיעור הפיצויים שישולמו לנפגעים (ראו: ע"פ 9882/17 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 43 (16.04.2019)). אינני סבור כי המקרה בא בעדת המקרים החריגים המצדיקים התערבות כאמור, בייחוד לאור חומרת מעשי המערער והשלכותיהם.

21. גם בעונש המאסר איני רואה הצדקה להתערבותנו.

22. כידוע, הלכה היא שערכאת הערעור לא תיטה להתערב בחומרת העונש שהוטל על-ידי הערכאה הדיונית, אלא במקרים בהם קיימת סטייה ניכרת ממדיניות הענישה הנוהגת או הראויה, או במקרים חריגים המצדיקים זאת (ע"פ 1948/20 סולימאן נ' מדינת ישראל, פסקה 20 (02.02.2023)). המקרה דנן לא בא בקהל אותם מקרים חריגים. גזר דינו של בית המשפט המחוזי מבוסס ומנומק היטב, והביא בחשבון את מכלול השיקולים לקולא ולחומרא, לרבות השפעת המעשים על המתלוננת. כמו כן, מחוות הדעת המעודכנות מטעם שירות המבחן והמרכז להערכת מסוכנות שהונחו בפנינו, נשקפת תמונה הדומה לזו שעמדה בפני בית המשפט המחוזי, בשעה שגזר את דינו של המערער.

23. אמנם, אין מדובר בעונש קל, אך אין בו משום סטייה ניכרת ממדיניות הענישה הראויה או המקובלת בנסיבות כגון דא (ראו והשוו, בשינויים המחויבים, לאמור בע"פ 4748/14 זילחה נ' מדינת ישראל, בפרט בפסקה 16 (30.11.2015)). כידוע, לאורך השנים, בית משפט זה עמד באופן עקבי על הצורך בענישה משמעותית בגין עבירות מין (ע"פ 6807/17 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 27 (24.04.2018)); ועל כך שצורך זה מקבל משנה תוקף מקום בו העבירות הובילו לתוצאות קשות עבור נפגע העבירה (רע"פ 2341/18 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 16 (27.03.2018)). והרי המקרה שלפנינו הוא דוגמה מובהקת לכך.

למעשה, זוהי אף מצוות המחוקק. שכן, העיקרון המנחה בקביעת מתחם העונש הוא עיקרון ההלימה, שמשמעותו היא "קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם ובין סוג ומידת העונש המוטל עליו" (סעיף 40 לחוק העונשין). זאת ועוד, בעת קביעת מתחם העונש על בית המשפט להתחשב בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה ובמידת הפגיעה בו; במדיניות הענישה הנהוגה; ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה (סעיף 40ג(א) לחוק העונשין). במקרה דנן האיזון שנערך בין מכלול השיקולים הנדרשים - נערך כדבעי; והתוצאה - איננה חריגה, לבטח לא באופן המצדיק את התערבותנו כערכאת ערעור.

כפי שהערנו במהלך הדיון - בעת בחינת העונש על-ידי ערכאת הערעור ישנה משרעת של שיקולים שיכולים להטות את הכף; אך טענות המערער לא שכנעונו כי ישנו שיקול כבד משקל המצדיק את התערבותנו בעונש שהוטל עליו. עונשו הולם את מעשיו שלוו באיומים ומניפולציות, תוך ניצול מעמדו והשפעתו מחד גיסא, ואת תמימותה של המתלוננת מאידך גיסא, והובילו לפגיעה החמורה עד מאוד בה לשארית חייה.

24. על יסוד האמור אמליץ לחברתי ולחברי כי נדחה את הערעור.

ש ו פ ט

הנשיאה א' חיות:

ערעור זה שהוגש על חומרת העונש מוטב היה לו שלא יוגש.

כפי שציין חברי, העונש שהוטל על המערער ובכללו - 8.5 שנות מאסר בפועל, הוא עונש ראוי והולם, בהינתן חומרת המעשים הנקלים שבהם הורשע ובהינתן הנזק הקשה שנגרם למתלוננת בעטיים. הוא הדין באשר לפיצוי שנפסק לטובתה של המתלוננת על ידי בית המשפט קמא, שאף הוא ראוי והולם ואינו מצדיק התערבות.

דבריה הכאובים של המתלוננת בפנינו, לצד הערכת המסוכנות ותסקירי שירות המבחן, המחישו המחש היטב את הפגיעה האנושה שגרם המערער במעשיו לנפשה הרכה, והיוו חיזוק נוסף למסקנה שאליה הגענו, ושאותה שיקפנו למערער בתום הדיון.

אני מצטרפת, אפוא, לחוות דעתו המפורטת של חברי השופט ח' כבוב ולמסקנתו כי דין הערעור - על כל רכיביו - להידחות.

ה נ ש י א ה

השופט י' עמית:

אני מסכים.

עמוד 7

שופט

הוחלט כאמור בפסק דינו של השופט ח' כבוב.

ניתן היום, כ"ו באב התשפ"ג (13.8.2023).

שופט

שופט

הנשיא
